

Udvalgsformandens vurdering af Orbicons rapport

Man indleder rapporten med at beskrive, hvad man vil undersøge, nemlig "hvorvidt organisk stof fra spildevand er årsag til manglende målopfyldelse i kommunens vandløb" (s.4.) for derefter på s.10 at skrive: "Visse strækninger er påvirket af vedligeholdelse- og oprensingspraksis samt stor materialetransport - faktorer der alle kan påvirke den økologiske tilstand i negativ retning. Der fokuseres ikke på disse forhold, idet effekter af spildevand fra spredt bebyggelse har været hovedsigtet"

Det er jo en meget forbløffende formulering, fordi så ved man jo netop ikke om disse andre forhold er afgørende for den økologiske tilstand, hvorved man kan komme til at give påbud pga. spildevandsforurening, uden at vide, om spildevand er den afgørende faktor.

Det er for mig at se en kæmpe brøler rent metodisk, fordi det betyder, at man ikke kan bruge rapportens konklusioner, når man skal identificere de rette årsag/virkningsforhold, som var hele formålet med rapporten. (Herom senere.)

På side 8 fremgår, at kraftige algebelægninger KAN forårsage manglende målopfyldelse, og at det især var tilfældet i mindre vandløb, hvor der forekom mindre fald og lave strømhastigheder. Jamen så er det jo også de fysiske forhold, der er afgørende - og ikke organiske stoffer fra spildevandet. Hvor tager man konsekvensen af dette synspunkt?

Ved stikprøverne er brugt maksimalt målte værdier. Hvorfor ikke gennemsnitlige, hvis man vil beregne den reelle belastning af vandløbet ?

På side 13 skriver man, at der blev fundet dræn med organisk indhold, som har påvirket den biologiske tilstand i vandløbet, men der er ingen dokumentation - det er blot et påstand ud i den blå luft.

På side 16 fraskriver man sig reelt rapportens faglige værdi, fordi stikprøvemethoden bevirker, at der ikke kan fastlægges en oversigt over, hvor der er kritiske udledninger.

Man "uddrager nogle generelle retningslinjer for hvor tæt på vandløbet en ejendom kan ligge, før der er en betragtelig risiko for at spildevand herfra gennem drænsystemet kan nå til vandløbet," men det er uvidenskabeligt på alle måder – man kan ikke bare "uddrage" uden dokumentation/kriterier - og det afgørende er jo heller ikke, om de organiske stoffer kommer frem, men belastningen og "hvorvidt" det er afgørende for vandløbets kvalitet målt på faunatallet. Man glemmer hele tiden, at det er årsag/virkningsforholdet og proportionaliteten, der er afgørende for påbuddet. Og man tager meget sjældent højde for at vandløbskvaliteten måles på faunatal, dvs. forekomsten af insekter og smådyr.

s. 20 tages så mange forbehold, at vurderingerne er værdiløse.

Eks. vis ord og begreber som, understøtter, kan indikere, hovedvægten lagt på, i højere grad end, kan være tegn på, kan gå ud over osv. Samtidig ser man bort fra landbrugsgødning, husdyr, slam og NPK gødning for at give det indtryk, at det er spildevand, der er årsag til manglende målopfyldelse. Det er simpelt hen uredeligt og tendentiøst (og selvfølgelig helt uvidenskabeligt.)

Selv om man bruger max. værdier, skriver man på s.24, "ud fra de indsamlede prøver kan ikke endeligt konkluderes om målsætningen er opfyldt m.h.t. organisk stofkoncentration, hvilket betyder, at man IKKE er i stand til at eftervise det afgørende årsag/virkningsforhold, som er formålet med rapporten.

På s. 36 (figur 31) fremgår tydeligt, at stillestående vand er et problem. Højere strømhastighed, jo mindre organisk stof. Selv om der er en lineær sammenhæng, så konkluderes ikke på dette ift. de efterlyste årsag/virkningsforhold.

På s.38 skriver man, at fosfor i drænprøverne var af et niveau, som indikerer en vis spildevandbelastning uden dog at være på niveau med egentlig spildevand.... Er der så overhovedet et problem, eller hvordan skal det forstås ?

Konklusionen tager klogelig nok rigtig mange forbehold, men man svinger sig op til at konstatere, at "spildevandsbelastede dræn med drænafrstande på mindre end 5-600 m. vurderes at "kunne belaste" vandløb i en betydelig grad. Man kunne jo lige så godt skrive, at det ikke kan dokumenteres, hvorvidt der er en afgørende påvirkning.

Man skriver at "algevæksten vurderes at være væsentlig stimuleret af tilførte næringsstoffer fra såvel almindelig markdræning som fra spildevandsudledninger fra enkeltejendomme" – altså ved man ikke om spildevand er årsagen. Endvidere konstaterer man jo også, at ringe faldforhold, ensartede fysiske forhold, vedligeholdelsespraksis og materialetransport i vandløbene er med til at forringe mulighederne for god økologisk tilstand - altså andre forhold end spildevand.

*Følgende formulering vel det mest alvorlige: Der blev ved besigtigelserne af vandløbet i maj 2016 konstateret **flere forhold**, som er medvirkende årsag til at strækningerne ikke kan opfylde en målsætning om god økologisk tilstand. Sammenholdt med formålet med undersøgelsen, som handler om en bedre dokumentation for udstedelse af påbud, så må man sige, at rapporten på en måde selv erkender, at den ikke kan bruges til det, der var tilsigtet. Slet ikke når EU's og den nationale lovgivnings regler om proportionalitet kræver, at der skal være en meget klar og fornuftig sammenhæng mellem den krævede indsats (rent økonomisk) og den virkning, indsatsen kan forventes at have på vandløbets faunatal.*

Kan man ikke løfte dette krav rent fagligt, så er det ikke lovligt at give et påbud.

På det mere naturfaglige område (som jeg ikke har forstand på) kritiseres, at man ikke forklarer målemetode for Bi5, fordi iltforbruget også vil vise iltforbrug fra ammoniak og ammonium, som primært kommer fra landbrug.

Der arbejdes angiveligt ud fra en forkert tese om at vandet i drænet skal leve op til miljømålet "god økologisk tilstand", men da dræn defineres som "stærkt modificeret vandløb" er disse er slet ikke målsat.

Der peges også på, at det "kemiske kvalitetselement" "Bi5 modificeret" skal udtages/måles i vandløbet. Og hvis der her er en værdi på under 1,5 mg/l er der "meget høj sandsynlighed for målopfyldelse." Dette fremgår ikke af rapporten.

Man er angiveligt ikke på fagligt grundlag, når man vurderer om afstrømning fra dræn kan omsættes til grænseværdier og deraf følgende respektafstande til vandløbet. Faglige notater vier det modsatte.

Efter min opfattelse er konklusionen, at t Orbicon ikke er i stand til at dokumentere, at spildevand er årsag til dårlig økologisk tilstand i et eneste af de vandløb, der er har undersøgt.